

فارسی و نگارش (۱)

۱-

(عبدالحمید رزاقی)

معنای صحیح واژه‌هایی که نادرست معنا شده‌اند:

گزینۀ «۱»: مکاید: جمع مکیدت، مکرها، حبله‌ها

گزینۀ «۳»: مستغنی: بی‌نیاز / حبیض: جای پست در زمین یا پایین کوه

گزینۀ «۴»: میعاد: وعده، قرار (میعاد نهادن: قرار گذاشتن)

(واژه، صفحه‌های ۱۰، ۱۴، ۱۷، ۱۸، ۳۱، ۳۶، ۳۹، ۴۲، ۴۷ و ۵۰ کتاب درسی)

۲-

(مبینا اصبلی‌زاده)

نقش ضمیر بیوسسته در گزینۀ «۲» متمم است (گفتمت: به تو گفتم).

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینۀ «۱»: لعل شیرینت ← لعل شیرین تو / از دهان می‌آمدت ← از دهان تو می‌آمد: مضاف‌الیه

گزینۀ «۳»: نکوهیدن آغاز کردش ← آغاز به نکوهیدنش کرد: مضاف‌الیه

گزینۀ «۴»: کمر تنگ بستش ← کمرش را تنگ بست: مضاف‌الیه

(دانش‌های ادبی و زبانی، صفحه ۴۸ کتاب درسی)

۳-

(عبدالحمید رزاقی)

«سیف فرغانی» در سده هفتم می‌زیست، نه هشتم.

(تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۷، ۲۷، ۳۶، ۳۹، ۴۱ و ۵۰ کتاب درسی)

۴-

(مبینا اصبلی‌زاده)

«شاهنامه» جزء آثار حماسی است.

کتاب‌های «گلستان»، «مثنوی معنوی» و «کلیله و دمنه» تعلیمی هستند.

(تاریخ ادبیات، صفحه ۱۲ کتاب درسی)

۵-

(عبدالحمید رزاقی)

صورت صحیح کلمات نادرست:

سبا ← صبا

قبطه ← غبطه

قالب ← غالب

ثواب ← صواب

(املا، صفحه‌های ۴، ۱۷، ۱۸، ۲۲، ۲۶، ۳۲، ۳۳، ۳۹ و ۴۷ کتاب درسی)

۶-

(مسین پرهیزگار)

خامه سر فدا می‌کند: تشخیص و استعاره / چو خامه: تشبیه / سر دوم در مصراع دوم: مجازاً فدا کردن در راه چیزی

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینۀ «۱»: انگشت زدن بر بینی ماه: تشخیص و استعاره / ماه: استعاره از معشوق

گزینۀ «۳»: گوهر جان: اضافه تشبیهی / خاک: مجاز

گزینۀ «۴»: کشته شدن پروانه، شمع را امان نداد: استعاره / خون: مجاز

(آرایه‌های ادبی، صفحه‌های ۱۵، ۱۶، ۴۰ و ۴۱ کتاب درسی)

۷-

(صالح امصاتی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینۀ «۱»: مدام - ۱ - شراب / ۲ - دائمی

گزینۀ «۲»: افتادن اشک از چشم - ۱ - خارج شدن اشک از چشم / ۲ - بی‌ارزش شدن اشک

گزینۀ «۳»: روان - ۱ - جان / ۲ - سریع و بی‌درنگ

(آرایه‌های ادبی، صفحه ۴۹ کتاب درسی)

۸-

(صالح امصاتی)

مفهوم مشترک ابیات گزینۀ «۱»، «۲» و «۴» ناپایداری و زوال پذیری دنیا است، اما مفهوم بیت گزینۀ «۳» این است که بیشتر زمان خود را صرف دنیا می‌کنی و باید به مرگ هم بیندیشی. (مفهوم، صفحه ۳۹ کتاب درسی)

۹-

(عبدالحمید رزاقی)

ابیات گزینۀ «۱»، «۲» و «۳» به «وحدت وجود» اشاره دارند و این که خدا در تمام پدیده‌ها متجلی است.

اما مفهوم بیت صورت سؤال، «فقط به معشوق و خدا توجه کردن» است که با گزینۀ «۴» قرابت معنایی بیشتری دارد.

(مفهوم، صفحه ۱۶ کتاب درسی)

۱۰-

(صالح امصاتی)

مفهوم بیت صورت سؤال این است که اگر می‌خواهی که معشوق، عهد و پیمان نگسلد، تو نیز رشته مودت را محکم نگه دار، اما بیت گزینۀ «۴» بیانگر بی‌وفایی و ناپایداری عاشق در عشق معشوق است.

(مفهوم، صفحه ۴۷ کتاب درسی)

فارسی و نگارش (۱) شاهد «گواه»

۱۱-

(کتاب آبی)

فعل «گشت» در بیت گزینۀ «۲» به معنای «خاموش کرد» و در گزینۀ‌های دیگر در معنای اصلی یعنی «به قتل رساند» به کار رفته است.

(واژه، صفحه‌های ۳۹ و ۴۰ کتاب درسی)

۱۲-

(کتاب آبی)

فعل‌های حذف شده عبارت‌اند از:

گزینۀ «۲»: بخشایشی [کن].

گزینۀ «۳»: پیرایه‌ای [داشت].

گزینۀ «۴»: عدو در چه [باشد] و دیو در شیشه [باشد] به [است].

(دانش‌های ادبی و زبانی، صفحه ۱۹ کتاب درسی)

۱۳-

(کتاب آبی)

وابسته‌های پیشین: این - همان - داناترین - یک (چهار مورد)

وابسته‌های پسین: م - دلیم - آسمانی - شورانگیز - جهان (چهار مورد)

(دانش‌های ادبی و زبانی، صفحه ۳۴ کتاب درسی)

۱۴-

(کتاب آبی)

نکته: گاهی «را» میان مضاف و مضاف‌الیه فاصله می‌اندازد که اگر عبارت یا مصراع را مرتب کنیم، مضاف و مضاف‌الیه در کنار هم قرار می‌گیرند. به این «را»، فک اضافه می‌گویند.

مرا بار لطفش دو تا کرد پشت ← بار لطفش پشت من را دو تا کرد: ضمیر «من» در «مرا» در نقش مضاف‌الیه به کار رفته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینۀ «۱»: زرش داد ← به او زر (طلا) داد.

گزینۀ «۲»: که یک روزت اقتد همایی به دام ← که یک روز همایی به دامت بیفتد.

گزینۀ «۴»: که بازم گذر بر عراق افتاد ← که باز گذرم بر عراق افتاد.

(دانش‌های ادبی و زبانی، صفحه ۴۸ کتاب درسی)

عربی (زبان قرآن (۱))

۱۵-

پرسی آرایه‌ها:

هـ) جام: مجاز از شراب

ج) تشبیه: جان صوفی به دُرد

الف) استعاره: زلف استعاره از موی یار

ب) ایهام تناسب: مردم: ۱- مردمک چشم ۲- مردم (انسان‌ها) که در این بیت، معنای دوم مدنظر است و معنای اول با «چشم» تناسب دارد.

د) تلمیح: کلمه «الست» برگرفته از آیات قرآن است که به ربوبیت خداوند اشاره دارد.

(آرایه‌های ادبی، صفحه‌های ۱۵، ۱۶، ۳۰، ۳۱ و ۳۹ کتاب درسی)

۱۶-

(کتاب آبی)

زمان افعال در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» ماضی ساده است، ولی در گزینه «۴»، «گشایم» مضارع التزامی و «گردد (می‌گردد)» مضارع اخباری است.

(دانش‌های ادبی و زبانی، صفحه ۲۰ کتاب درسی)

۱۷-

پرسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «مسعود، سعد» / «منحوس، نحس»

گزینه «۲»: «راهرو، ره» / «حرم، حرم»

گزینه «۴»: «قدر، مقدار»

(دانش‌های ادبی و زبانی، صفحه ۳۹ کتاب درسی)

۱۸-

(کتاب آبی)

مفهوم بیت صورت سؤال و عبارت گزینه «۴» این است که نه از خوشی‌های زودگذر دنیا باید خوش بود و نه از سختی‌های آن باید غمگین شد.

(مفهوم، صفحه ۱۸ کتاب درسی)

۱۹-

(کتاب آبی)

در بیت صورت سؤال شاعر می‌گوید: «با شناخت علی (ع) توانستم، خدا را بشناسم.» در بیت گزینه «۲» نیز همین معنا آمده است: «به دلیل وجود امام حق توانستم حق را بشناسم.»

(مفهوم، صفحه ۳۲ کتاب درسی)

۲۰-

(کتاب آبی)

در بیت صورت سؤال، گمراهی، موجب هدایت دانسته شده، اما در بیت گزینه «۱» هدایت، موجب گمراهی تلقی شده است.

پرسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: اشاره به گمراهی رهبر دارد.

گزینه «۳»: من به جز تو مأوا و پناهی ندارم.

گزینه «۴»: شخصی که با تو آشنا نیست، گمراه است.

(مفهوم، صفحه ۳۹ کتاب درسی)

۲۱-

(ولی‌الله نوروزی، ترجمه، صفحه ۱۳)

«کانت تَصَحُّحُ»: نصیحت می‌کرد / «بنتها»: دخترش / «دائماً»: همواره؛ همیشه / «أَنْ تَتَسَوَّرَ» بالمسؤولیة»: که احساس مسئولیت کند / «لا ترمی»: (در این جا) پرت نکند / «التفایات»: زیاده‌ها / «فی غیر مکانها»: در غیر مکانش

۲۲-

(درویشعلی ابراهیمی، ترجمه، ترکیبی)

«اقتح علی»: به ... پیشنهاد کرد (داد) / «أحد التلامیذ»: یکی از دانش‌آموزان / «زملاء»: هم‌شاگردی‌ها / «إثنين»: دو (چیز) / «أَنْ یحفظوا»: حفظ کنند، از پر کنند / «أَنْ یتکبوا»: آن را بنویسند / «جید»: خوب، خوش / «جلیل»: زیبا

۲۳-

(مریم آقباری، ترجمه، صفحه ۲۰)

ترجمه درست عبارت: «آیا می‌دانی که هشتاد درصد از موجودات جهان، حشرات هستند؟»

۲۴-

(مبیر همایی، مفهوم، صفحه ۱۹)

گزینه «۲» می‌گوید: «هر کس نیکی بیاورد، ده برابر مانند آن، پاداش دارد.» که با مفهوم بیت در صورت سؤال مطابقت دارد.

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «آیا مردم را به نیکی فرمان می‌دهید و خودتان را فراموش می‌کنید؟»

گزینه «۳»: «هر کس از مخلوق تشکر نکند، از خالق تشکر نمی‌کند.»

گزینه «۴»: «عاجزترین (ناتوان‌ترین) مردم کسی است که از به‌دست آوردن برادران (دوستان) عاجز باشد.»

۲۵-

(مبیر همایی، لغت، صفحه ۱۹)

«الهُوَاتِف» به معنی تلفن‌ها صحیح است.

۲۶-

(مریم آقباری، مکالمه، صفحه ۵ و ۱۷)

«عراقی» (مذکر) در پاسخ، با ضمیر «ک» (مؤنث) در سؤال تناسب ندارد و باید به صورت مؤنث، یعنی «عراقیة» بیاید.

۲۷-

(علی‌اکبر ایمان‌پرور، قواعد، صفحه ۴)

«من و پدرم فردا به اصفهان مسافرت می‌کنیم.» «سَافِرٌ» فعل مضارع متکلم مع‌الغیر است و بر زمان حال و آینده دلالت دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «سَافِرٌ» از نظر صیغه نادرست است.

گزینه «۲»: «سَافِرْنَا» از نظر زمانی نادرست است.

گزینه «۴»: «سَافِرَانِ» از نظر صیغه نادرست است.

۲۸-

(علی‌اکبر ایمان‌پرور، قواعد، صفحه‌های ۱۴، ۱۵ و ۱۸)

۵۰ = ۱۰ × ۵ (درست)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «السَّادِسَ» صحیح است (روز ششم (ششمین روز) از ایام هفته روز پنجشنبه است.)

گزینه «۲»: «أَخَذَ عَشْرَ» صحیح است. (یازده بازیکن در تیم فوتبال بازی می‌کنند.)

گزینه «۳»: «ثَنِينٌ» صحیح است. چون «بیتین» (دو خانه) اسم مثنای مذکر است. (کارگران دو خانه در روستا ساختند.)

۲۹-

(علی‌اکبر ایمان‌پرور، قواعد، صفحه ۲۷ و ۲۸)

«تَقَدَّمَ» (پیشرفت کرد) فعل ماضی از باب «تَفَعَّلَ» است.

در سایر گزینه‌ها به ترتیب «تَكَلَّمَ» فعل امر، «سَتَخَرَجُ» فعل مستقبل و «أَتَنَكَّرُ» مضارع از باب «تَفَعَّلَ» است.

۳۰-

(مریم آقاییاری، قرائت کلمات، صفحه ۲۴ تا ۲۶)

فعل «اِحْتَفَلُوا» در این جا به صورت «اِحْتَفَلُوا» (ماضی) صحیح است، نه امر (اِحْتَفِلُوا). چون ساختار جمله، غایب (سوم شخص جمع) است.

دین و زندگی (۱)

۳۱-

(مهمرب رضایی‌بغا، هدف زندگی، صفحه ۴ و ۷)

دنبال کردن کاری غیر از آنچه که خداوند انسان را برای آن آفریده است، پرداختن به اهداف فرعی است که قرآن کریم در این باره می‌فرماید: «آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم - و به هر کسی اراده کنیم - می‌دهیم؛ سپس دوزخ را برای او قرار خواهیم داد تا با خوارگی و سرافکندگی در آن وارد شود.»

۳۲-

(مهمرب حسین‌پور، هدف زندگی، صفحه ۵)

حق بودن آفرینش آسمان‌ها و زمین به معنای هدف‌دار بودن خلقت آن‌هاست. آیه «و ما خلقتنا السماوات و الارض و ما بینهما لآعین ما خلقتنا إنا بالحق» دلالت بر این دارد که جهان آفرینش بی‌هدف نیست و هر موجودی براساس برنامه حساب‌شده‌ای به این جهان گام نهاده است و به‌سوی هدف حکیمانانه‌ای در حرکت است.

۳۳-

(مرتضی مصطفی‌کبیر، هدف زندگی، صفحه ۷)

قرآن کریم در آیه ۱۹ سوره اسراء می‌فرماید: «و آن کس که سرای آخرت را بطلبد و برای آن سعی و کوشش کند و مؤمن باشد، پاداش داده خواهد شد.»

۳۴-

(مهمرب مقرر، هدف زندگی، صفحه ۱۰ و ۱۱)

به میزانی که هدف‌ها برتر و جامع‌تر باشند، هدف‌های بیشتری را در درون خود جای می‌دهند.

برخی انسان‌ها از آنجایی که تمام کارهای دنیوی خود را برای رضای خدا انجام می‌دهند، جان و دل خود را به خداوند نزدیک‌تر می‌کنند و سرای آخرت خود را آباد می‌سازند.

۳۵-

(مهمرب آقاصالح، پرواز، صفحه ۲۴)

قرآن کریم می‌فرماید: «کسانی که بعد از روشن شدن هدایت برای آن‌ها، پشت به حق کردند، شیطان اعمال زشتشان را در نظرشان زینت داده و آنان را با آرزوهای طولانی (نه دنیوی) فریفته است.»

۳۶-

(ابوالفضل امرزاده، پرواز، صفحه ۲۰ و ۲۱)

گاهی غفلت‌ها سبب دوری ما از خداوند و فراموشی یاد او می‌شود، اما وقتی به خود باز می‌گردیم، خداوند را در کنار خود می‌یابیم و می‌گوییم: «دوست نزدیک‌تر از من به من است / وین عجب‌تر که من از وی دورم»

گرایش انسان به نیکی‌ها و زیبایی‌ها سبب می‌شود که در مقابل گناه و زشتی واکنش نشان دهد و آن‌گاه که به گناه آلوده شد، خود را سرزنش و ملامت کند.

۳۷-

(ابوالفضل امرزاده، پرواز، صفحه ۱۹ و ۲۰)

با توجه به آیه ۱۰ سوره ملک «و می‌گویند: اگر ما گوش شنوا داشتیم یا تعقل می‌کردیم، در میان دوزخیان نبودیم.» و تعریف قوه عقل در کتاب «پروردگار، به ما نیرویی عنایت کرده تا با آن ببندیشیم و مسیر درست زندگی را از راه‌های غلط تشخیص دهیم. حقایق را دریابیم و از جهل و نادانی دور شویم.» می‌توان به قسمت اول این سوال پاسخ داد.

خداوند، ما را صاحب اراده و اختیار آفرید و مسئول سرنوشت خویش قرار داد. سپس راه رستگاری و راه شقاوت را به ما نشان داد تا با استفاده از سرمایه عقل راه رستگاری را برگزینیم و از شقاوت دوری کنیم.

۳۸-

(مرتضی مصطفی‌کبیر، پرواز، صفحه ۲۳)

مهمترین موانع رشد و کمال (اهم موانع) همان نفس اماره و شیطان است که در گزینه «۲» ویژگی آن‌ها به درستی بیان شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در کلام امیرالمؤمنین نفس اماره دشمن‌ترین دشمن‌هاست نه شیطان.

گزینه «۳»: فرمان‌دهنده به بدی‌ها در کلام قرآن نفس اماره است نه شیطان.

گزینه «۴»: تمایلات دانی از موانع رشد و کمال به حساب نمی‌آیند.

۳۹-

(مهمرب حسین‌پور، خود حقیقی، صفحه ۳۱)

ثبات شخصیت انسان (ثابت بودن خود) یکی از دلایلی است که وجود بعد غیرمادی انسان را اثبات می‌کند و از ویژگی‌های روح این است که متلاشی نمی‌شود.

۴۰-

(مهمرب آقاصالح، خود حقیقی، صفحه ۳۳)

گاه (نه همیشه) رؤیاهای صادقانه به‌گونه‌ای است که شخص کوچکترین سابقه ذهنی درباره آن‌ها ندارد. به‌طوری که بعد از بیدار شدن آن را باور نکرده و به خواب خود اعتنا نمی‌کند، اما بعد از گذشت مدت زمانی، همان رؤیا با تمام جزئیات به وقوع می‌پیوندد و شخص را به شگفتی واد می‌دارد انسان در این قبیل از خواب‌ها، از ظرف زمان و مکان خود خارج می‌شود.

۴۱-

(مرتضی مصطفی‌کبیر، خود حقیقی، صفحه ۳۳)

اگر انسان به فضیلت‌ها آراسته شد، مقرر درگاه خدا و مسجود فرشتگان می‌شود و اگر به رذیلت‌ها تن داد، تا اعماق جهنم سقوط می‌کند.

۴۲-

(مهمرب علی‌عبارتی، پنجره‌ای به روشنایی، صفحه ۳۹ و ۴۱)

ادامه سخن رسول خدا (ص) عبارت است از «... با مرگ تنها از جهانی به جهان دیگر، منتقل می‌شوی» بنابراین با جمله «کدام‌یک از شما کراهت دارد که از زندان به قصر منتقل شود؟» دارای ارتباط معنایی است.

دقت کنید که در سؤال گفته شده، عبارت روایی، پس گزینه «۴» که ترجمه آیه است صحیح نمی‌باشد.

۴۳-

(مهمرب رضا فرهنگیان، پنجره‌ای به روشنایی، صفحه ۴۰)

عبارت «لهی الحیوان» (زندگی حقیقی و راستین) بیانگر اصالت زندگی آخرت است و تصویر ملکی زندگی از عبارت «لا لهر و لعب» برداشت می‌شود و قرآن کریم، راه دچار نشدن به ترس و اندوه را، ایمان و عمل صالح می‌داند.

۴۴-

(مفید حسین پور، پنجره‌ای به روشنایی، صفحه ۳۹ و ۴۲)

پیامبران الهی و پیروان آنان مرگ را پایان بخش دفتر زندگی نمی‌پندارند، بلکه آن را غروبی برای جسم و تن آدمی و طلوعی درخشان‌تر برای روح انسان می‌دانند. عقیده‌ی مخالف این دیدگاه، همان دیدگاه مادی نسبت به مرگ است.

۴۵-

(مفید رضایی بقا، پنجره‌ای به روشنایی، صفحه ۳۹ و ۴۰)

طبق آیه «و ما هذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِنَّا لَنُحْيِيهِمْ وَ إِنَّا لَنُمِيتُهُمْ وَإِنَّا لَمُخْرِجُونَ» فهم کم‌ارزش بودن دنیا و حقیقی بودن آخرت، نیازمند دانایی و معرفت مستمر است و با حدیث «لنأسنُ نياماً فإِذَا ماتوا انتبهوا: مردم [در این دنیا] در خوابند، هنگامی که بمیرند، بیدار می‌شوند» مرتبط است.

۴۶-

(مفید حسین پور، آینده‌ی روشن، صفحه ۵۰)

پیامبران الهی، نه تنها امکان وجود جهان دیگر را اثبات می‌کردند بلکه با استدلال‌های مختلف وجود آن را ضروری می‌دانستند.

۴۷-

(مرتضی مهسنی کبیر، آینده‌ی روشن، صفحه ۵۳ و ۵۶)

خداوند در آیات سوم و چهارم سوره‌ی قیامت خطاب به کسانی که به انکار معاد می‌پردازند، می‌گوید: «نه تنها استخوان‌های آنها را به حالت اول در می‌آوریم، بلکه سرانگشتان آنها را نیز همان‌گونه که بودند مجدداً خلق می‌کنیم» سپس در آیه‌ی پنجم سوره قیامت علت انکار آنان را چنین بیان می‌کند: «انسان شک در وجود معاد ندارد» بلکه [علت انکارش این است که] او می‌خواهد [بدون ترس از دادگاه قیامت] در تمام عمر گناه کند.»

۴۸-

(فرشته کیانی، آینده‌ی روشن، صفحه ۵۱)

در قرآن کریم بعد از یکتاپرستی، درباره‌ی هیچ موضوعی به اندازه‌ی معاد سخن گفته نشده است.

۴۹-

(مفید آقامصالح، آینده‌ی روشن، صفحه ۵۳)

قرآن کریم می‌فرماید: «خداست که بادها را می‌فرستد تا ابر را برانگیزند (بارور کنند). سپس آن ابر را به‌سوی سرزمینی مرده برانیم و آن زمین مرده را بدان [وسیله] پس از مرگش زندگی بخشیدیم. زنده شدن قیامت نیز همین‌گونه است.»

۵۰-

(فرشته کیانی، آینده‌ی روشن، صفحه ۵۲)

آیه‌ی شریفه با قطعیت خبر از وقوع معاد می‌دهد و شعر نیز انسان را به جدی گرفتن خبر انبیا در مورد وقوع معاد هشدار می‌دهد و از این لحاظ با آیه در ارتباط است.

زبان انگلیسی (۱)

۵۱-

(مفید رضایی نهرآباری)

ترجمه‌ی جمله: «ساعت ۸:۴۰ است؛ جان در حال ترک کردن خانه‌اش است. او باید ساعت ۹ در محل کار باشد، اما رسیدن به آن‌جا برای او ۳۵ دقیقه طول می‌کشد. او دیرش خواهد شد.»

نکته مهم درسی:

برای پیش‌بینی بر اساس شواهد موجود از "be going to" استفاده می‌کنیم.

(گراهر، صفحه ۲۹ کتاب درسی)

۵۲-

(پرهام نکوطلبان)

ترجمه‌ی جمله: «من بابت آن چه هفته قبل اتفاق افتاد واقعاً متأسفم. آن دوباره اتفاق نخواهد افتاد.»

نکته مهم درسی:

یکی از کاربردهای "will" قول و قرار است، بنابراین گزینه «۳» حذف می‌شود. گزینه «۴» به این علت اشتباه است که برای منفی کردن "will"، باید "not" را بعدش بیاوریم. علت نادرست بودن گزینه «۲» این است که بعد از "will" فعل باید به صورت ساده بیاید.

(گراهر، صفحه ۲۵ کتاب درسی)

۵۳-

(حسین سالاریان)

ترجمه‌ی جمله: «الف: من قصد دارم در دانشگاه زبان انگلیسی بخوانم.»

«ب: من فکر می‌کنم در این زمان کسب و کاری را شروع کردن ایده‌ی بهتری است.»

۱) توجه ۲) دشت ۳) هواپیما ۴) ایده، نظر

(واژگان، صفحه ۳۴ کتاب درسی)

۵۴-

(مفید رضایی نهرآباری)

ترجمه‌ی جمله: «امیدوارم خانواده‌ی او اکنون در رستوران باشند - از هر سیلی در بزرگراه در امان باشند.»

۱) تقریباً ۲) اخیراً

۳) امیدوارانه، امیدوارم که ۴) به‌ویژه، به‌خصوص

(واژگان، صفحه ۲۴ کتاب درسی)

۵۵-

(پرهام نکوطلبان)

ترجمه‌ی جمله: «به‌خاطر این‌که دمای زمین در حال افزایش است، حیوانات بیش‌تری در آینده ممکن است منقرض شوند.»

۱) نابود کردن ۲) نجات دادن

۳) زندگی کردن ۴) افزایش یافتن

(واژگان، صفحه ۱۹ کتاب درسی)

۵۶-

(مفید سهرابی)

ترجمه‌ی جمله: «نگهبان باغ وحش برخی حیوانات مثل بزها را از حیوانات وحشی دور نگه داشت.»

۱) شکارچی - یوزپلنگ ۲) نگهبان باغ وحش - پلنگ

۳) شکارچی - فیل ۴) نگهبان باغ وحش - بز

(واژگان، صفحه‌های ۱۸ و ۳۳ کتاب درسی)

۵۷-

(مفید سهرابی)

ترجمه‌ی جمله: «این متن عمدتاً در مورد تغییرات میدان مغناطیسی زمین بحث می‌کند.»

(درک مطلب)

۵۸-

(مفید سهرابی)

ترجمه‌ی جمله: «طبق متن، ۷۰۰ سال پیش قطب‌های مغناطیسی معکوس شدند.»

(درک مطلب)

۵۹-

(مفید سهرابی)

ترجمه‌ی جمله: «هدف از ذکر "ancient rocks" در خط «پنجم» این است که نشان دهد چگونه تغییرات در میدان مغناطیسی زمین تعیین می‌شوند.»

(درک مطلب)

۶۰-

(مفید سهرابی)

ترجمه‌ی جمله: «کلمه "it" در خط «نهم» به "orientation" (جهت‌یابی) اشاره می‌کند.»

(درک مطلب)

ریاضی و آمار (۱)

۶۱-

(شقایق راهبریان، معادله و مسائل توصیفی، صفحه ۱۰ و ۱۱)

اگر عدد مورد نظر را x در نظر بگیریم، در این صورت ۹ برابر آن به علاوه ۵ معادل $9x+5$ و ۳ برابر آن منهای ۷ معادل $3x-7$ می‌باشد که این دو عبارت با یکدیگر مساوی می‌باشند.

$$9x+5=3x-7 \Rightarrow 9x-3x=-5-7$$

$$\Rightarrow 6x=-12 \Rightarrow x=-2$$

۶۲-

(فریبه هاشمی، حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۱۹ تا ۲۲)

با استفاده از روش ریشه‌گیری داریم:

$$16x^2 = (2x-3)^2 \Rightarrow (4x)^2 = (2x-3)^2$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 4x = 2x-3 \Rightarrow 4x-2x=-3 \Rightarrow 2x=-3 \Rightarrow x=-\frac{3}{2} \\ 4x = -(2x-3) \Rightarrow 4x = -2x+3 \Rightarrow 4x+2x=3 \Rightarrow 6x=3 \end{cases}$$

$$\Rightarrow x = \frac{3}{6} = \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow \text{مجموع ریشه‌ها} = -\frac{3}{2} + \frac{1}{2} = -1$$

۶۳-

(هدای پلاور، حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۱۹ تا ۲۲)

شرط آن که معادله درجه دوم $a'x^2 + b'x + c' = 0$ دارای دو ریشه قرینه باشد آن است که ضریب x صفر باشد ($b'=0$) و ضرایب a' و c' مختلف‌العلامت باشند. یعنی ($a'c' < 0$)، حال با بررسی معادله صورت سؤال داریم:

$$x^2 + bx - a = 0 \Rightarrow \begin{cases} b = 0 \\ 1 \times (-a) < 0 \Rightarrow a > 0 \end{cases}$$

۶۴-

(مهمرب بفرایی، معادله‌های شامل عبارت‌های گویا، صفحه ۳۳ تا ۳۸)

کافی است برای حل معادله طرفین وسطین کنیم، داریم:

$$\frac{x-2}{x-3} = \frac{x+1}{x+2} \Rightarrow (x-2)(x+2) = (x+1)(x-3)$$

$$\Rightarrow x^2 - 4 = x^2 - 2x - 3 \Rightarrow 2x = 1 \Rightarrow x = \frac{1}{2}$$

جواب به دست آمده در معادله صدق می‌کند.

۶۵-

(شقایق راهبریان، مفهوم تابع، صفحه ۴۲)

دو زوج مرتب زمانی با یکدیگر برابرند که مؤلفه‌های آنها نظیر به نظیر با یکدیگر برابر باشند:

$$(2x-3, 5) = (-6, -2y+1)$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 2x-3 = -6 \Rightarrow 2x = -3-6 \Rightarrow 2x = -9 \Rightarrow x = -\frac{9}{2} \\ 5 = -2y+1 \Rightarrow 2y = -5+1 \Rightarrow 2y = -4 \Rightarrow y = -2 \end{cases}$$

$$\Rightarrow x+y = -\frac{9}{2} - 2 = -\frac{13}{2}$$

۶۶-

(فریبه هاشمی، مفهوم تابع، صفحه ۴۴ تا ۴۹)

نمودار رابطه‌ای تابع است که هر خط موازی محور y ها نمودار را حداکثر در یک نقطه قطع کند که با توجه به این مفهوم نمودار مربوط به گزینه «۳» تابع می‌باشد، زیرا هر خط موازی محور y ها نمودار را حداکثر در یک نقطه قطع می‌کند.

۶۷-

(مهمرب بفرایی، مفهوم تابع، صفحه ۴۴ تا ۴۹)

به بررسی تکتک گزینه‌ها می‌پردازیم:

گزینه «۱»: تابع نیست، زیرا هر شهر ممکن است چند سوغاتی داشته باشد، لذا رابطه بین شهر و سوغاتی‌های آنها تابع نمی‌باشد.

گزینه «۲»: تابع نیست، زیرا هر دانش‌آموز ممکن است چندین دوست داشته باشد. گزینه «۳»: تابع نیست، زیرا هر خودرو از تعداد زیادی قطعه تشکیل شده است و رابطه بین خودرو و قطعاتش تابع نیست.

گزینه «۴»: تابع است، زیرا هر فرد یک شماره ملی منحصر به فرد دارد که مخصوص خودش است، پس این رابطه تابع است.

۶۸-

(موری ملارمفاتی، مفهوم تابع، صفحه ۴۰ تا ۴۹)

رابطه زوج مرتبی زمانی تابع است که هیچ دو زوج مرتب متمایزی دارای مؤلفه اول برابر نباشند.

$$f = \{(6, a+b), (4, 7), (5, b-3), (6, 4), (5, -1)\}$$

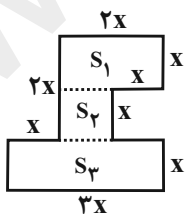
$$(5, b-3) = (5, -1) \Rightarrow b-3 = -1 \Rightarrow b = 2 \quad (1)$$

$$(6, a+b) = (6, 4) \Rightarrow a+b = 4 \xrightarrow{(1)} a+2 = 4 \Rightarrow a = 2$$

۶۹-

(همید زرین‌کفش، معادله و مسائل توصیفی، صفحه ۱۰ تا ۱۵)

ابتدا محیط شکل و مساحت آن را جداگانه حساب می‌کنیم، داریم:

$$\text{محیط شکل} = 2x + x + x + x + x + x + 3x + x + x + 2x = 14x$$

$$\text{مساحت شکل} = S_1 + S_2 + S_3 = 2x \times x + x \times x + 3x \times x = 2x^2 + x^2 + 3x^2 = 6x^2$$

$$\text{مساحت شکل} = \frac{1}{2} \times (\text{محیط شکل}) \Rightarrow 6x^2 = \frac{1}{2} \times (14x) \Rightarrow 6x^2 = 7x$$

$$\frac{x \neq 0}{\rightarrow 6x = 7 \Rightarrow x = \frac{7}{6}}$$

۷۵- (امیر زرنروز، حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۲۷ تا ۳۲)

در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ در صورت وجود دو ریشه، حاصل جمع ریشه‌ها از رابطه $-\frac{b}{a}$ و حاصل ضرب آنها از رابطه $\frac{c}{a}$ بدست می‌آید:

$$x^2 - 5x - 1 = 0 \rightarrow \begin{cases} a = 1 \\ b = -5 \\ c = -1 \end{cases}$$

مقایسه با فرم استاندارد $ax^2 + bx + c = 0$

حاصل جمع ریشه‌ها $= -\frac{b}{a} = -\frac{(-5)}{1} = 5$ و حاصل ضرب ریشه‌ها $= \frac{c}{a} = \frac{-1}{1} = -1$

\Rightarrow حاصل جمع ریشه‌ها $= 5$
حاصل ضرب ریشه‌ها $= -1$

۷۶- (عمیر زرین‌کفش، حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۲۷ تا ۳۲)

در معادله درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ اگر $a + c = b$ باشد، در این صورت ریشه‌های این معادله $x = -1$ و $x = -\frac{c}{a}$ خواهند بود.

$$15x^2 + 28x + 13 = 0 \rightarrow \begin{cases} a = 15 \\ b = 28 \\ c = 13 \end{cases}$$

مقایسه با فرم استاندارد $ax^2 + bx + c = 0$

$a + c = b \Rightarrow 15 + 13 = 28$

پس یکی از ریشه‌ها $x = -1$ و ریشه دیگر $x = -\frac{13}{15}$ است. یعنی اختلاف ریشه‌ها برابر است با:

$$|-1 - (-\frac{13}{15})| = |-1 + \frac{13}{15}| = |-\frac{15}{15} + \frac{13}{15}| = |-\frac{2}{15}| = \frac{2}{15}$$

۷۷-

(شقایق راهبریان، معادله‌های شامل عبارتهای گویا، صفحه ۳۳ تا ۳۸)

جواب معادله در خود معادله صدق می‌کند، لذا داریم:

$$\frac{a}{x} = \frac{x+1}{x+a} \xrightarrow{x=1} \frac{a}{1} = \frac{1+1}{1+a} \Rightarrow a = \frac{2}{a+1}$$

$$\Rightarrow a(a+1) = 2 \Rightarrow a^2 + a - 2 = 0 \Rightarrow (a+2)(a-1) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a+2=0 \Rightarrow a=-2 \\ a-1=0 \Rightarrow a=1 \end{cases}$$

۷۸- (امیر زرنروز، معادله‌های شامل عبارتهای گویا، صفحه ۳۳ تا ۳۸)

تمام عبارتهای را به طرف چپ می‌بریم:

$$\frac{1}{x^2-4} = \frac{x}{2-x} + \frac{3-x}{x+2} \Rightarrow \frac{1}{(x-2)(x+2)} = \frac{-x}{(x-2)} + \frac{-(x-3)}{x+2}$$

$$\Rightarrow \frac{1}{(x-2)(x+2)} + \frac{x}{x-2} + \frac{x-3}{x+2} = 0$$

$$\frac{1}{(x-2)(x+2)} + \frac{x(x+2)}{(x-2)(x+2)} + \frac{(x-2)(x-3)}{(x-2)(x+2)} = 0$$

$$1 + x^2 + 2x + x^2 - 5x + 6 = 0 \Rightarrow 2x^2 - 3x + 7 = 0$$

حال معادله صورت کسر را حل می‌کنیم:

$$2x^2 - 3x + 7 = 0 \rightarrow \begin{cases} a = 2 \\ b = -3 \\ c = 7 \end{cases}$$

مقایسه با فرم استاندارد $ax^2 + bx + c = 0$

$\Delta = b^2 - 4ac = (-3)^2 - 4 \times 2 \times 7 = 9 - 56 = -47$

چون Δ منفی می‌باشد، پس معادله صورت کسر ندارد و لذا معادله جواب ندارد.

۷۰- (هاری پلاور، معادله و مسائل توصیفی، صفحه ۱۰ تا ۱۵)

فرض می‌کنیم تعداد اسکناس‌های ۲۰۰۰ تومانی x باشد، در این صورت داریم:
 $3x =$ (تعداد اسکناس‌های ۲۰۰۰ تومانی) $\times 3 =$ تعداد اسکناس‌های ۱۰۰۰ تومانی
 $\frac{1}{3}x =$ (تعداد اسکناس‌های ۲۰۰۰ تومانی) $\times \frac{1}{3} =$ تعداد اسکناس‌های ۵۰۰۰ تومانی
 تعداد کل اسکناس‌ها برابر است با:
 ۹۰ = تعداد اسکناس‌های ۵۰۰۰ تومانی + تعداد اسکناس‌های ۲۰۰۰ تومانی + تعداد اسکناس‌های ۱۰۰۰ تومانی

$$3x + x + \frac{x}{3} = 90$$

$$\Rightarrow \frac{9}{3}x = 90 \Rightarrow x = 20$$

پس مجموع پول کلک برابر است با:
 ۱۵۰۰۰ = ۶۰۰۰۰ + ۴۰۰۰۰ + ۵۰۰۰۰ + ۱۰۰۰۰ \times ۲۰ + ۲۰۰۰ \times ۲۰ + ۱۰۰۰ \times ۲۰

۷۱- (مهمربین، حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۱۹ تا ۲۲)

اگر عدد مورد نظر را x در نظر بگیریم، داریم:

$$6x = x^2 - 27$$

حل با استفاده از تجزیه اتحاد جمله مشترک

$$\Rightarrow x^2 - 6x - 27 = 0$$

$$x^2 + (3-9)x + (3) \times (-9) = 0$$

غ ق ق $\Rightarrow \begin{cases} x+3=0 \Rightarrow x=-3 \\ x-9=0 \Rightarrow x=9 \end{cases}$

دقت کنید که صورت سؤال یک عدد طبیعی را خواسته است، پس $x = 9$ قابل قبول است.

۷۲- (امیر مهمربین، حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۲۳ تا ۲۷)

در حل معادله درجه دوم به روش مربع کامل هنگامی که ضریب x^2 یک و عدد ثابت طرف راست تساوی باشد، مربع نصف ضریب x یعنی $(-\frac{1}{2} \times (-6))^2 = (-3)^2 = 9$ را به طرفین معادله اضافه می‌کنیم.

۷۳- (امیر مهمربین، حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۲۷ تا ۳۲)

معادله را با استفاده از روش کلی یا (Δ) حل می‌کنیم، داریم:

$$-3x^2 + 13x - 4 = 0 \rightarrow \begin{cases} a = -3 \\ b = 13 \\ c = -4 \end{cases}$$

مقایسه با فرم استاندارد $ax^2 + bx + c = 0$

$$\Delta = b^2 - 4ac = (13)^2 - 4 \times (-3) \times (-4) = 169 - 48 = 121$$

ریشه کوچکتر $x_1 = \frac{-b + \sqrt{\Delta}}{2a} \Rightarrow x_1 = \frac{-13 + \sqrt{121}}{2 \times (-3)} = \frac{-13 + 11}{-6} = \frac{-2}{-6} = \frac{1}{3}$

ریشه بزرگتر $x_2 = \frac{-b - \sqrt{\Delta}}{2a} \Rightarrow x_2 = \frac{-13 - \sqrt{121}}{2 \times (-3)} = \frac{-13 - 11}{-6} = \frac{-24}{-6} = 4$

۷۴- (عمیر زرین‌کفش، حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۲۷ تا ۳۲)

معادله درجه دوم زمانی ریشه حقیقی ندارد که مبین معادله یا Δ آن منفی باشد، در این صورت داریم:

$$2x^2 - 3x + m - 1 = 0 \rightarrow \begin{cases} a = 2 \\ b = -3 \\ c = m - 1 \end{cases}$$

مقایسه با فرم استاندارد $ax^2 + bx + c = 0$

$$\Delta < 0 \Rightarrow \Delta = b^2 - 4ac < 0 \Rightarrow (-3)^2 - 4 \times 2 \times (m - 1) < 0$$

$$\Rightarrow 9 - 8m + 8 < 0 \Rightarrow 8m > 17 \Rightarrow m > \frac{17}{8}$$

۷۹-

(امیر زائر، معادله‌های شامل عبارتهای گویا، صفحه ۳۳۳ تا ۳۸) عدد مورد نظر را x فرض می‌کنیم و یک معادله تشکیل می‌دهیم:

$$x + \frac{1}{2x} = \frac{43}{30} \rightarrow 30x^2 + 15 = 43x$$

$$\Rightarrow 30x^2 - 43x + 15 = 0$$

$$\Rightarrow \Delta = b^2 - 4ac = (-43)^2 - 4(30)(15) = 1849 - 1800 = 49$$

$$\Rightarrow x = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{43 \pm \sqrt{49}}{2 \times (30)} = \frac{43 \pm 7}{60}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x_1 = \frac{43+7}{60} = \frac{50}{60} = \frac{5}{6} \\ x_2 = \frac{43-7}{60} = \frac{36}{60} = \frac{3}{5} \end{cases}$$

۸۰-

(امیر مضموریان، معادله‌های شامل عبارتهای گویا، صفحه ۳۳۳ تا ۳۸) اگر علی طول استخر را در x ثانیه شنا کند، امیر در $x-20$ ثانیه شنا می‌کند. یعنی

علی در یک ثانیه $\frac{1}{x}$ و امیر در یک ثانیه $\frac{1}{x-20}$ طول استخر را شنا می‌کنند و هنگامی که از دو طرف به سمت یکدیگر شنا می‌کنند در هر ثانیه $\frac{1}{24}$ طول استخر را شنا می‌کنند:

$$\frac{40}{x} + \frac{40}{x-20} = \frac{40}{24} \Rightarrow \frac{1}{x} + \frac{1}{x-20} = \frac{1}{24}$$

$$\Rightarrow \frac{24(x-20) + 24x}{24x(x-20)} = \frac{x(x-20)}{24x(x-20)} \Rightarrow \frac{-x^2 + 68x - 480}{24x(x-20)} = 0$$

$$\Rightarrow -x^2 + 68x - 480 = 0$$

→ معادله را به روش تجزیه حل می‌کنیم

$$\Rightarrow x^2 - 68x + 480 = 0$$

$$\begin{cases} \text{غ ق ق} \Rightarrow x - 8 = 0 \Rightarrow x = 8 \\ \text{ق ق} \Rightarrow x - 60 = 0 \Rightarrow x = 60 \end{cases}$$

جواب $x = 8$ غیرقابل قبول است چون در این صورت زمان شنای امیر کمتر از صفر است.

علی طول ۴۰ متری را در ۶۰ ثانیه شنا می‌کند. پس سرعت او $\frac{40}{60} = \frac{2}{3}$ متر بر ثانیه است.

اقتصاد

۸۱-

(علیرضا رضایی، پول، صفحه ۵۴ و ۵۵) مهم‌ترین مشکلی که در خصوص پول فلزی وجود داشت، محدود بودن میزان طلا و نقره در دسترس بشر بود.

بی‌مبالاتی و یا سوء استفاده برخی صرافان از اعتماد مردم و یا تعداد زیاد انواع رسیدها و صرافیه‌ها، که آشنایی و اعتبارسنجی آنها را برای مردم سخت کرده بود، موجب شد تا دولت‌ها برای جلوگیری از بروز این‌گونه مشکلات به ناچار چاپ و انتشار اسکناس را برعهده گیرند و فکر سپردن نشر پول به یک بانک مرکزی از اینجا شکل گرفت.

رسیده‌هایی که بین مردم رد و بدل می‌شد در واقع نخستین اسکناس‌ها بودند.

۸۲-

(زهرا میوه‌پز، نژاد، تولید، صفحه ۲۴) پرورش ماهی: احیا (انسان با در اختیار داشتن منابع و محصولات طبیعی (ماهی دریا)، و همچنین با کار خود و استفاده از ابزار، منابع طبیعی را به تولید می‌رساند).

پوشاک و پتروشیمی: صنعت (از ترکیب و تبدیل مواد حیوانات شده یا محصولات به‌دست آمده از احیای منابع طبیعی و ایجاد ارزش مصرفی یا مبادلاتی در آن‌ها به دست می‌آید).

استخراج معادن: حیانت (انسان محصول آماده طبیعت را مستقیماً برداشت می‌کند بدون اینکه کاری روی آن انجام دهد).

۸۳-

(مهم‌عمرخان هوشیاری، ترکیبی، صفحه ۱۲ و ۲۹) تومان $172 \times 1470 = 252,840$ = سود حاصل از کاشت سیب (الف) تومان $149 \times 1680 = 250,320$ = سود حاصل از کاشت هلو بنابراین فرد باید کاشت سیب را برای سرمایه‌گذاری انتخاب کند، چون سود بیشتری دارد. (ب) به میزان عایدی انتخاب دوم، «هزینه فرصت» می‌گویند.

۸۴-

(علیرضا رضایی، بازار، صفحه‌های ۳۳، ۳۴ و ۳۷) **تشریح عبارتهای نادرست:**
(ب) شیب منحنی عرضه، نشان‌دهنده درجه حساسیت تولیدکننده نسبت به قیمت است.
(ج) هرگاه در بازار، قیمت در سطح قیمت تعادلی نباشد، عواملی آن را به سمت قیمت تعادلی می‌کشاند؛ مشروط بر این‌که عوامل بیرونی مثل قیمت‌گذاری دولت مانع این تعدیل نشود.

۸۵-

(مهم‌عمرخان هوشیاری، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه ۴۶ و ۴۷) = افزایش قیمت (تورم) در سال مورد نظر (الف) میزان تولید در آن سال به قیمت ثابت - میزان تولید در آن سال به قیمت جاری هزار میلیارد ریال $2810 - 2680 = 130$ = افزایش قیمت در سال سوم هزار میلیارد ریال $3170 - 2920 = 250$ = افزایش قیمت در سال چهارم = افزایش تولید کل ناشی از افزایش مقدار تولید در سال مورد نظر (ب) میزان تولید در سال پایه - میزان تولید در آن سال به قیمت ثابت هزار میلیارد ریال $2310 - 2120 = 180$ = افزایش تولید کل ناشی از افزایش مقدار تولید در سال دوم هزار میلیارد ریال $2920 - 2120 = 790$ = افزایش تولید کل ناشی از افزایش مقدار تولید در سال چهارم

۸۶-

(آزاده میرزائی، پول، صفحه ۵۳ و ۵۴) (الف) شبه پول
(ب) پوست سمور
(پ) چک

۸۷-

(سارا شریفی، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه ۳۴ تا ۳۶) درآمد ملی دربرگیرنده مجموع درآمدهایی است که در طول سال نصیب اعضای جامعه می‌شود این درآمد عبارت‌اند از: درآمد حقوق بگیران دستمزدها، درآمد صاحبان سرمایه (قیمت خدمات سرمایه - ردیف ۵)، درآمد صاحبان املاک و مستغلات (اجاره - ردیف ۲)، درآمد صاحبان مشاغل آزاد و سودی که نصیب شرکت‌ها و مؤسسات می‌شود.

ریال $\frac{1}{4} \times 525,623,400 = 131,405,850$ = درآمد حقوق بگیران

ریال $\frac{2}{3} \times 523,184,800 = 356,123,200$ = درآمد صاحبان املاک و مستغلات

ریال $\frac{1}{4} \times (222,250,000 + 523,184,800) = 378,767,400$ = دستمزدها

ریال $131,405,850 + 356,123,200 + 222,250,000 + 378,767,400 = 1,088,546,450$

ریال $2,149,454,650 = 50,000,000$ = درآمد ملی

ریال $\frac{2,149,454,650}{50,000,000} = 42,989,093$ = درآمد سرانه

درآمد سرانه عبارت از سهم متوسط هر فرد جامعه در میزان تولید یا درآمد آن جامعه است.

۸۸-

(زهرا میوه‌پز، نژاد، تولید، صفحه‌های ۲۳، ۲۴ و ۲۶) **تشریح عبارتهای نادرست:**
(الف) نوع اول تولید احیا نام دارد.
(پ) بدون استفاده از کار و تلاش انسان، منابع بیکران و با ارزش طبیعت امکان استفاده پیدا نمی‌کنند.

۸۹-

(سیرممر مرئی ریثانی، بازار، صفحه ۳۸)

الف) حضور و رفتار هر یک از عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان به نسبت کل بازار بسیار کوچک است و در عمل هیچ یک از طرفین به تنهایی در شکل‌گیری قیمت تأثیرگذار به عبارت دیگر «قیمت‌گذار» نیستند.

ب) گاه به دلیل طبیعی، اقتصادی، قانونی و یا حتی غیرقانونی، تعداد فروشنده و یا خریدار به یک یا چند نفر محدود می‌شود، این وضعیت را انحصار می‌گوییم و در صورتی که وجود تولیدکننده یا فروشنده در قیمت‌گذاری پررنگ‌تر باشد انحصار در فروش می‌شود مانند شرکت توانیر و شرکت‌های خودرویی در کشور ما
ج) در قالب حراجی دیده می‌شود، مانند فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه که در قالب حراجی‌ها است.

د) شرکت توانیر و شرکت‌های خودرویی در کشور ما

۹۰-

(سیرممر مرئی ریثانی، پول، صفحه‌های ۵۲، ۵۴ و ۶۰)

الف) پول یک فناوری اجتماعی است.

ب) امروزه «تئاتر» در مبادلات روستایی یا در سطح بین‌المللی دیده می‌شود.

پ) پول فلزی

ت) گاهی افراد با شنیدن کاهش نرخ تورم به اشتباه انتظار دارند که سطح عمومی قیمت‌ها کاهش یافته و به عبارتی دیگر اجناس ارزان‌تر شده باشد در حالی که کاهش تورم به معنای کاهش شتاب افزایش قیمت‌ها است و قیمت‌ها همچنان با شتابی کمتر از قبل، افزایش خواهد داشت.

۹۱-

(سارا شریفی، بازار، صفحه ۳۴ تا ۳۷)

الف) در قیمت ۷۰۰ ریال، مقدار عرضه برابر با ۴۰ کیلو و مقدار تقاضا برابر با ۲۰ کیلو است، بنابراین میزان کمبود تقاضا یا مازاد عرضه برابر با ۲۰ کیلو است. (۲۰ - ۴۰ = ۲۰)

در قیمت ۱۰۰ ریال، مقدار عرضه برابر با صفر است (قیمت به حدی پایین است که تولیدکننده حاضر به تولید کالا نیست). و مقدار تقاضا برابر با ۵۰ کیلو است، بنابراین میزان تقاضا یا کمبود عرضه برابر با ۵۰ کیلو (۵۰ - ۰ = ۵۰) است.

ب) کیلو ۲۰ - ۴۰ = ۲۰ = کمبود عرضه (مازاد تقاضا) در قیمت ۳۰۰ ریال
کیلو ۳۰ = مقدار عرضه تعادلی

کیلو ۱۰ = ۳۰ - ۲۰ = کمبود عرضه در قیمت ۳۰۰ ریال - مقدار عرضه تعادلی ⇒

ج) در سطح قیمت ۹۰۰ ریال که بالاتر از سطح قیمت تعادلی است در بازار با مازاد عرضه (کمبود تقاضا) مواجه هستیم در این حالت چون گروهی از تولیدکنندگان موفق نمیشوند کالایشان را بفروشند، حاضر خواهند بود آن را با قیمتی کمتر به فروش برسانند، در نتیجه قیمت کم می‌شود. این کاهش قیمت تا سطحی ادامه می‌یابد که به سطح قیمت تعادلی برسیم. بنابراین در قیمت ۹۰۰ ریال، قیمت باید ۴۰۰ ریال کاهش یابد تا به سطح قیمت تعادلی ۵۰۰ ریال برسیم.

د) در سطح قیمت تعادلی دریافتی تولیدکننده به حداکثر می‌رسد، چرا که هر چه تولید کرده است توسط مصرف‌کنندگان تقاضا می‌شود.

ریال ۱۵,۰۰۰ = ۵۰۰ × ۳۰ = حداکثر دریافتی تولیدکنندگان در سطح قیمت تعادلی (۵۰۰ ریال)

۹۲-

(سیرممر مرئی ریثانی، پول، صفحه ۵۷ و ۵۸)

تشریح موارد نادرست:

الف) نقش اصلی پول در مبادلات، آسان‌سازی مبادله است، پول نقش‌های متفاوتی دارد.

ب) این گزاره اشاره به «وسیله‌پس‌انداز و حفظ ارزش» از وظایف پول دارد.

ت) تشخیص ارزش کالاها و سپس سنجیدن ارزش نسبی آنها با هم وظیفه پول است که تحت عنوان «وسیله سنجش ارزش» نام برده می‌شود.

۹۳-

(مصدرخان هوشیاری، پول، صفحه ۶۰)

$100 \times \frac{\text{سطح قیمت‌های قبلی} - \text{سطح قیمت‌های جدید}}{\text{سطح قیمت‌های قبلی}} = \text{نرخ تورم (الف)}$

درصد ۴۰ = $100 \times \frac{252 - 180}{180}$ = نرخ تورم در کشور B

در نتیجه برای کشور A داریم:

$40 = 100 \times \frac{x - 150}{150} \Rightarrow x - 150 = 60 \Rightarrow x = 210$

برای کشور C داریم:

$40 = 100 \times \frac{294 - y}{y} \Rightarrow y = 210$

ج) نرخ تورم در هر سه کشور ۴۰ درصد است.

۹۴-

(آزاده میرزائی، تولید، صفحه‌های ۲۵، ۲۷ و ۲۸)

تشریح عبارت‌های نادرست:

ب) تولیدکنندگان برای انجام فعالیت‌های تولیدی خویش به ورودی‌های مختلف نیازمندند که به آن‌ها نهاده‌های تولید یا عوامل تولید می‌گویند.

ت) در سازمان تولید مشارکتی همه عوامل تولید صاحب محصول هستند.

۹۵-

(مانره سادات شاهمرادی، تولید، صفحه ۲۸ و ۲۹)

ریال ۱۴۴,۰۰۰,۰۰۰ = $12 \times 12,000,000$ = اجاره بهای سالیانه کارگاه تولیدی

ریال ۸۶,۴۰۰,۰۰۰ = $9 \times 8,000,000$ = حقوق سالیانه کارمندان

ریال ۱۷,۲۸۰,۰۰۰ = $\frac{20}{100} \times 86,400,000$ = هزینه استهلاک سالیانه ماشین‌های تولیدی

= مجموع هزینه‌های سالیانه بنگاه اقتصادی

هزینه استهلاک سالیانه + خرید مواد اولیه سالیانه + حقوق سالیانه کارمندان + اجاره بهای سالیانه کارگاه
ریال ۴۲۷,۶۸۰,۰۰۰ = $17,280,000 + 86,400,000 + 12,000,000 + 86,400,000$

ریال ۴۲۷,۶۸۰,۰۰۰ = $17,280,000 +$

ریال ۲۴۰,۰۰۰,۰۰۰ = $300 \times 800,000$ = درآمد سالیانه بنگاه

هزینه - درآمد = سود یا زیان

ریال ۱۸۷,۶۸۰,۰۰۰ = $427,680,000 - 240,000,000$ = سود یا زیان

در نتیجه چون میزان هزینه از درآمد بیشتر شده است و تفاضل هزینه‌ها از درآمد بنگاه عددی منفی درآمده است، بنگاه با ضرر مواجه شده است و میزان ضرر برابر با ۱۸۷,۶۸۰,۰۰۰ ریال است.

۹۶-

(آزاده میرزائی، تولید، صفحه ۲۵ و ۲۶)

الف) «کامیون» برای شرکت حمل و نقل جزء سرمایه فیزیکی است.

ب) «عوامل انسانی» نسبت به سایر عوامل تولید از اهمیت خاصی برخوردار است.

پ) «وفای به عهد و صداقت» جزء سرمایه‌های اجتماعی است.

ت) انگیزه بیش‌تر انسان‌ها در فعالیت‌های روزمره خود، کسب روزی حلال، خدمت به هم‌نوعان و آبادانی و موفقیت کشور است که عبادت تلقی می‌شود.

۹۷-

(آزاده میرزائی، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه ۴۳ و ۴۸)

حقوق و دستمزدها و میزان سود بانکی یا سودهای سهام در بازار سرمایه را باید به قیمت‌های ثابت (تورم در رفته = واقعی) مورد استفاده قرار داد. اگر دستمزد کارکنان دولت ۲۰ درصد افزایش یابد و در همان زمان تورم ۲۰ درصد باشد، در واقع قدرت خرید واقعی آنان تغییری نکرده است. در کشور لبنان تولید ملی بیشتر از تولید داخلی است و نیروی کار و سرمایه‌های زیادی از آن در خارج از مرزهایشان کار می‌کنند.

۹۸-

(زهررا مویوبی نژار، تولید، صفحه ۲۸ و ۲۹)
 کل محصول \times قیمت = درآمد
 تومان $500,000,000 = 500 \times 1,000,000$ = درآمد
 تومان $192,000,000 = 400,000 \times 480$ = حقوق سالیانه کارگران
 تومان $9,600,000 = \frac{1}{5} \times 192,000,000$ = هزینه استهلاک
 هزینه‌های مستقیم - درآمد = سود حسابداری
 $500,000,000 - (192,000,000 + 9,600,000 + 200,000,000)$
 = تومان $298,200,000$
 هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم - درآمد = سود اقتصادی (سود ویژه)
 $500,000,000 - 211,800,000 = 288,200,000$ = سود اقتصادی (سود ویژه)

۹۹-

(ماتره سارات شاهمهراری، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۴ و ۳۶)
 ارزش خدمات ارائه شده + مجموع اقلام ماشین‌آلات، مواد غذایی و پوشاک = ارزش تولیدات مردم کشور در داخل کشور
 $263 = 250 + (\frac{1}{4} \times 52)$ = ارزش تولیدات مردم کشور در داخل کشور
 ارزش تولید خارجیان مقیم کشور + ارزش تولیدات مردم کشور در داخل کشور = تولید ناخالص داخلی
 میلیارد ریال $263 + 52 = 315$ = تولید ناخالص داخلی
 ارزش تولید مردم کشور که در خارج اقامت دارند + ارزش تولیدات مردم کشور در داخل = تولید ناخالص ملی
 میلیارد ریال $263 + 55 = 318$ = تولید ناخالص ملی
 هزینه استهلاک - تولید ناخالص ملی = تولید خالص ملی
 میلیارد ریال $318 - (\frac{2}{5} \times 55) = 296$ = تولید خالص ملی
 هزینه استهلاک - تولید ناخالص داخلی = تولید خالص داخلی
 میلیارد ریال $315 - (\frac{2}{5} \times 55) = 293$ = تولید خالص داخلی
 ریال $5860 = \frac{293,000,000,000}{50,000,000}$ = تولید خالص داخلی سرانه جمعیت

۱۰۰-

(معصومه حسینی صفا، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه ۳۶ و ۳۷)
 = تولید کل به قیمت جاری در سال ۱۳۹۸
 مقدار تولید کالای B به قیمت جاری + مقدار تولید کالای A در قیمت جاری
 ریال $13,500 = 300 \times 45$ = تولید کالای A به قیمت جاری
 ریال $49,000 = 140 \times 350$ = تولید کالای B به قیمت جاری
 $13,500 + 49,000 = 62,500$ = تولید کل به قیمت جاری در سال ۱۳۹۸
 = تولید کل به قیمت ثابت در سال ۱۳۹۷
 میزان تولید کالای B به قیمت ثابت + میزان تولید کالای A به قیمت ثابت
 ریال $10,400 = 52 \times 200$ = تولید کالای A به قیمت ثابت در سال ۱۳۹۷
 ریال $30,000 = 300 \times 100$ = تولید کالای B به قیمت ثابت در سال ۱۳۹۷
 ریال $40,400 = 10,400 + 30,000$ = تولید کل به قیمت ثابت در سال ۱۳۹۷

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۰۱-

(هژبر رحیمی، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه ۳۱)
 در آغاز قرن سوم، ابتدا دولت نیمه‌مستقل طاهری و پس از آن، دولت مستقل صفاری بر سر کار آمد.

۱۰۲-

(عارف سادات طباطبایی نژار، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه ۳۳)
 با توجه به عاشقانه بودن شعر، این شعر در حوزه ادبیات غنایی سروده شده است. «رودکی» و «شهید بلخی» از شاعران قرن چهارم هستند که در حوزه غنایی شعر می‌سرودند.

۱۰۳-

(عارف سادات طباطبایی نژار، مبانی تحلیل متن، صفحه ۱۷)
 «را» در معنی حرف اضافه (برای) استفاده شده است.
تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه ۲: «فرق نتوانستی کرد» شکل تاریخی است.
 گزینه ۳: انگشتری در دست راست [داشت] نگینی پیروزه در وی [بود].
 گزینه ۴: هر که در غار بماند، بسوزد (می‌سوزد).

۱۰۴-

(اعظم نوری‌نیا، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه ۳۳ تا ۳۵)
تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه ۱: نثر هم در عهد سامانی، مانند شعر پارسی، رواج یافت و رونق گرفت.
 گزینه ۲: جمعی از دانشمندان آن زمان کتاب تفسیر طبری را به زبان فارسی برگرداندند.
 گزینه ۴: عده‌ای از دانشوران خراسان، کتاب شاهنامه ابومنصوری را درباره تاریخ گذشته ایران نوشتند.

۱۰۵-

(اعظم نوری‌نیا، سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار در شعر فارسی، صفحه ۲۱ و ۲۲)
 در بیت گزینه ۴ «وزنی نرم و آرام به گوش می‌رسد که با محتوای تعلیمی آن هماهنگ است.
 در ابیات سایر گزینه‌ها، وزن و آهنگ کوبنده، متناسب با محتوای حماسی ابیات است.

۱۰۶-

(عارف سادات طباطبایی نژار، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه ۳۳)
 قصه پردازی و آوردن حکایت‌ها و مثل‌ها در شعر از این دوره آغاز گشت.

۱۰۷-

(سیمه قان‌بیلی، مبانی تحلیل متن، صفحه ۱۷ و ۱۸)
 پیام متن، توصیه به میانه‌روی در امور مالی و اقتصادی است.
تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه ۲: «مسلم کسی را باشد: برای کسی مسلم باشد.
 گزینه ۳: «دخل و خرج: تضاد / دم گرم من در آهن سرد او اثر نمی‌کند: کنایه از تأثیرناپذیری سخن در وجود کسی / دخل [مانند] آب روان است: تشبیه.
 گزینه ۴: «دخل آب روان است و عیش آسیابی گردان [است].»

۱۰۸-

(سعیر بیغری، سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار در شعر فارسی، صفحه ۲۱ تا ۲۳)
تشریح عبارت‌های نادرست:
 پ) وزن، امری حسّی است و بیرون از ذهن کسی که آن را در می‌یابد، وجود ندارد.
 ت) توجه به فضای عاطفی و آهنگ متن، سبب کشف لحن می‌شود.
 ث) پس از عاطفه، مهم‌ترین و مؤثرترین عامل، وزن است.

۱۰۹-

(اعظم نوری‌نیا، مبانی تحلیل متن، صفحه ۱۷)
 در عبارت گزینه ۱: «حرف «را» در معنای «برای» به کار رفته و در سایر عبارات‌ها نشانه مفعول است.

۱۱۰-

(سیمه قان‌بیلی، واج‌آرایی، واژه‌آرایی، صفحه ۲۶ و ۲۷)
 در بیت گزینه ۳: «واج‌آرایی در صامت «د» دیده می‌شود اما واژه‌آرایی وجود ندارد.
 «مدار» یک‌بار در معنای «دور و گردش» و یک‌بار در معنای «نداشته باش» استفاده شده است.
تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه ۱: «واج‌آرایی: مصوت بلند «و» - صامت «ر» / واژه‌آرایی: تکرار «او»
 گزینه ۲: «واج‌آرایی: صامت‌های «ر»، «ص» / واژه‌آرایی: تکرار «صبر»
 گزینه ۴: «واج‌آرایی: مصوت بلند «آ» / واژه‌آرایی: تکرار «جان»

۱۱۹- (سعیر یغفری، مبنای تحلیل متن، صفحه ۱۵)
 با توجه به چینش قافیه‌ها متوجه می‌شویم که قالب شعر، مثنوی است.
تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه ۱: «جناس: هستی، هست / کس، بس // کنایه: به پای کردن کنایه از آفریدن
 گزینه ۲: تضاد: در بیت دوم (انجام، آغاز) و در بیت سوم (تاری، روشن؛ بالا، پست)
 گزینه ۴: «تلمیح: به آیه «إِذَا قُضِيَ إِلَیْهَا أَمْرٌ أَلَمَّا یَقُولُ لَئِن كُنْ فِیکون» یعنی: «ا خداوند! هنگامی که چیزی را مقرر دارد (و فرمان هستی آن را صادر کند)، فقط به آن می‌گوید: موجود باش! آن نیز فوراً موجود می‌شود.»

۱۲۰- (اعظم نوری‌نیا، مبنای تحلیل متن، صفحه ۱۵)
 در این عبارت، ستم نکردن بر ضعیفان سفارش شده است در حالی که در سایر گزینه‌ها، توصیه به تواضع و فروتنی دیده می‌شود.

تاریخ (۱) ایران و جهان باستان

۱۲۱- (معضومه حسینی صفا، باستان‌شناسی؛ در جست و جوی میراث فرهنگی، صفحه‌های ۲۵، ۲۶ و ۲۸)
تشریح عبارت‌های نادرست:
 ب) باستان‌شناسان با مقایسه آثار و بناهای باستانی در زمان‌های مختلف، می‌کوشند سیر پیشرفت‌های فنی، هنری و فرهنگی گذشتگان را درک کنند.
 ج) باستان‌شناسی نقش مهم‌تری در مرمت و نگهداری میراث فرهنگی بشر دارد.

۱۲۲- (مهم‌عرفان هوشیاری، هند و چین، صفحه ۴۲ تا ۴۴)
تشریح عبارت‌های نادرست:
 ب) ساکنان تمدن سند به کشت محصولات می‌پرداختند، جو و پنبه می‌پرداختند و به پرورش دام به‌ویژه گاومیش می‌پرداختند.
 ث) شواهد و یافته‌های باستان‌شناسی نشان داده است که ساکنان تمدن دره سند، شهرهای خود را براساس نقشه‌های دقیق و معماری تقریباً یکسانی ساخته بودند.

۱۲۳- (بهرروز یغیی، پیدایش تمدن؛ بین‌النهرین و مصر، صفحه ۳۵ تا ۳۷)
 - تمدن‌های آکد و امور در مرکز، سومر در جنوب و آشور در شمال بین‌النهرین شکل گرفتند.
 - صنعتگران سومری علاوه بر مهارت در سفالگری، در ساخت ابزار و جنگ افزارهای مفرغین نیز تبحر خوبی داشتند.
 - در بین‌النهرین به دلیل کمبود بارندگی، امکان کشت دیم وجود نداشت.
 - براساس برخی شواهد باستان‌شناختی و تاریخی، حضرت ابراهیم (ع) احتمالاً حدود چهار هزار سال پیش در اور، یکی از شهرهای سومر به دنیا آمده است. (جست‌وجو و کاوش صفحه ۳۷ کتاب درسی)

۱۲۴- (بهرروز یغیی، پیدایش تمدن؛ بین‌النهرین و مصر، صفحه ۳۸ تا ۴۱)
تشریح عبارت‌های نادرست:
 الف) مردم مصر، خدایانشان را مهربان‌تر و دوستانه‌تر از خدایان سومری می‌پنداشتند.
 ب) تمدن مصر بیش از هر چیز به خاطر بناهای باستانی مانند اهرام، معابد، کاخ‌ها و نیز آثاری هنری به‌ویژه مجسمه‌ها شهرت دارد.
 ت) اوج قدرت فرعون‌های مصر در دوره قدیم بود.

۱۲۵- (مهم‌عرفان هوشیاری، هند و چین، صفحه ۴۷ تا ۴۹)
تشریح گزینه‌های نادرست:
 گزینه ۱: «مربوط به سلسله چه این و از اقدامات شی هوانگ تی است - مربوط به سلسله چه این و از اقدامات شی هوانگ تی است.
 گزینه ۲: «گسترش قلمرو از سمت جنوب و غرب مربوط به سلسله هان است - مربوط به سلسله چه این است.
 گزینه ۴: «مربوط به سلسله چه این و از اقدامات شی هوانگ تی است - مربوط به سلسله هان است.»

۱۱۱- (عارف‌سارات طباطبایی نزار، مبنای تحلیل متن، صفحه ۱۵ و ۱۶)
 در این بیت، «چون» در هر دو مصراع به معنای «هنگامی که» استفاده شده است.
تشریح گزینه‌های دیگر:
 گزینه ۱: تشبیه «مزگان» به «تیر» / «رزمگه زلف»: تشبیه / سپاه انگیزختن فتنه و سپرانداختن گردون: تشخیص و استعاره / سپر انداختن: کنایه از تسلیم شدن
 گزینه ۴: «عرضگه، سپه، رزمگه و سپر» واژگانی‌اند که شبکه معنایی از واژگان رزمی ساخته‌اند.

۱۱۲- (اعظم نوری‌نیا، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه ۳۱)
 عمده‌ترین مرکز فرهنگی در زمان سامانیان «بخارا» بود.

۱۱۳- (اعظم نوری‌نیا، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه ۳۱ و ۳۲)
 ت) این دوره با دانشمند بزرگی چون محمد بن زکریای رازی آغاز شد و با شاعر بی‌نظیری مانند فردوسی ادامه یافت.
 ث) در مجموع قرن چهارم دوران غلبه، رواج، حفظ و ارائه آداب و رسوم ملی بود.

۱۱۴- (سعیر یغفری، واج‌آرایی، واژه‌آرایی، ترکیبی)
 الف) واج‌آرایی: «ز» و «ر»
 ت) تشخیص: بگو به عشق که من را بی‌عزت کند.
 ب) تشبیه: مرکز درگاه [مانند] سد سکندر است.
 پ) واژه‌آرایی: پار

۱۱۵- (سعیر یغفری، مبنای تحلیل متن، صفحه ۱۶)
 نوع ادبی بیت «الف» غنایی است.

۱۱۶- (سعیر یغفری، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه ۳۸ و ۳۹)
 کتاب اوستا در زمان ساسانیان به نگارش درآمد.
 زبان پارسی در دوره اشکانیان رایج بود.

۱۱۷- (اعظم نوری‌نیا، واج‌آرایی، واژه‌آرایی، ترکیبی)
 «دستان و دوستان» جناس دارند. بیت، تلمیح ندارد.
تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۲: «موی کشان بودن غم: تشخیص / به زنجیر بستن: کنایه از اسیر کردن
 گزینه ۳: «واج‌آرایی: تکرار «س» / واژه‌آرایی یا تکرار: دل
 گزینه ۴: «روی پیچیدن: کنایه از ترک کردن / تیغ بلا، هم چون مژه: تشبیه»

۱۱۸- (سمیه قان‌بیلی، مبنای تحلیل متن، صفحه ۱۴ و ۱۵)
 قلمرو زبانی:
 کاربرد دو حرف اضافه برای یک متمم: به فتراک زین بر
 کاربرد کهن فعل ماضی ساده: بیست (بست) - بیامد (آمد): (کاربرد فعل به شکل کهن)
 کاربرد لغات کهن: باره (اسب)، فتراک، گبر
 قلمرو ادبی:
 استفاده از واج‌آرایی در بیت اول: صامت «ب»: در بیت‌های دیگر نیز این آرایه دیده می‌شود.
 تشبیه: باره پیل بیکر / جناس: لب (کناره) - لب (عضوی در صورت) / کنایه: لب پر از پند، دل پر از یاد

مغرافیای ایران

۱۲۶-

(آزراره میرزائی، تاریخ، زمان و مکان، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵، ۱۷ و ۱۸)

تشریح عبارت‌های نادرست:

- (الف) گاه شماری مصری این ویژگی را دارد.
 (ب) در دوره‌ی اشکانیان، گاه‌شماری‌های بابلی، سلوکی و اوستایی رایج بود.
 (ت) با پیشرفت و تکامل شیوه‌های پژوهش در تاریخ در دو قرن اخیر، مورخان به اهمیت استفاده از نقشه‌ها پی برده‌اند.

۱۲۷-

(آزراره میرزائی، تاریخ و تاریخ‌نگاری، صفحه‌های ۵، ۶ و ۸ تا ۱۰)

(الف) ۱۳ تا ۱۷ م

- (ب) شناسایی منابع
 (پ) دست اول یا اصلی
 (ت) تاریخ
 (ث) خودآگاهی و یگانگی بیش‌تر آنان

۱۲۸-

(معضومه حسینی صفاء، پیدایش تمدن؛ بین‌النهرین و مصر، صفحه‌های ۳۱، ۳۲ و ۳۴)

(الف) دوره‌ی پارینه سنگی

- (ب) انقلاب کشاورزی
 (ج) کشاورزی و دامداری، یک جانشینی و به‌وجود آمدن روستاها، تولید مازاد بر نیاز ← تخصصی شدن کار
 (د) تپه‌ی جفاگلان در شهرستان مهران (استان ایلام)

۱۲۹-

(مبیه مبیی، یونان و روم، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۲ و ۵۵)

- یکی از کانون‌های مهم تمدنی قاره‌ی اروپا، در سرزمین‌های جنوب شبه‌جزیره‌ی بالکان و جزیره‌های مجاور آن در دریاهای مدیترانه و اژه که یونان نامیده می‌شود، به‌وجود آمد. رقابت دولت - شهرهای یونانی با حکومت هخامنشیان برای تسلط بر منطقه‌ی آسیای صغیر، موجب بروز کشمکش‌های طولانی و جنگ‌های بزرگی میان دو طرف در قرن ۵ ق.م. شد.

تشریح قسمت اول گزینه‌های دیگر:

- گزینه «۱»: کوه‌های آلپ در شمال روم واقع شده است.
 گزینه «۲»: شبه‌جزیره‌ی ایتالیا در شمال دریای مدیترانه، کانون شکل‌گیری تمدن و امپراتوری نیرومندی به نام روم است که از شمال به جنوب به طول ۱۲۰۰ کیلومتر گسترده شده است.
 گزینه «۳»: کوه‌های آلپ در شمال ایتالیا، مانع طبیعی به‌وجود آورده و گذرگاه‌های فراوان آن، معبر رخنه‌ی اقوام مختلف به شمال ایتالیا بوده است.

۱۳۰-

(مبیه مبیی، یونان و روم، صفحه‌های ۵۶، ۵۸ و ۵۹)

- (الف) جمهوری رم، سیاست توسعه‌طلبانه‌ی نظامی گسترده‌ای را در خارج از سرزمین‌های شبه‌جزیره‌ی ایتالیا آغاز کرد. از این رو، سلسله جنگ‌های بزرگی میان آن جمهوری از یک سو و حکومت کارتاژ و پادشاهان مقدونی، از سوی دیگر، رخ داد.
 (ب) برجسته‌ترین دستاورد هنری تمدن روم، در معماری و مجسمه‌سازی تبلور یافت.
 (پ) براساس قانون اساسی رم، ساختار حکومت، شامل چند مجلس و شماری مقام‌های اجرایی بود.

- (ت) پس از آنکه امپراتور کنستانتین شهر بیزانتیوم را به پایتختی برگزید، به‌تدریج زمینه‌ی تقسیم روم به دو بخش شرقی و غربی فراهم آمد. روم شرقی تا زمان فتح آن توسط امپراتوری مسلمان عثمانی دوام آورد.
 (ث) برده‌داری پدیده‌ی رایج در قلمرو امپراتوری روم بود.

۱۳۱-

(آزراره میرزائی، جغرافیا، علمی برای زندگی بهتر، صفحه‌ی ۳ و ۷)

(الف) اصل هواشناسی

- (ب) آمار، فناوری اطلاعات و ارتباطات
 (پ) چگونگی شکل‌گیری محیط‌های جغرافیایی

۱۳۲-

(معضومه حسینی صفاء، ترکیبی، صفحه‌ی ۷ تا ۹)

تشریح عبارت‌های نادرست:

- (ب) گام نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها مربوط به گام آخر است و بعد از پردازش اطلاعات قرار می‌گیرد.
 (د) جغرافی‌دانان با به‌کارگیری دیدی ترکیبی یا کل‌نگری، به مطالعه‌ی محیط می‌پردازند؛ زیرا اجزا و عوامل محیط جغرافیایی در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کنند.

۱۳۳-

(مهوری کاردران، ترکیبی، صفحه‌ی ۱۱ و ۲۵)

- پژوهشگر به سالنامه‌ی آماری یک دهه مراجعه می‌کند و تغییرات جمعیتی یک مکان را مورد مطالعه قرار می‌دهد.
 او با کمک عکس‌های هوایی و ماهواره‌ای، رشد فیزیکی یک مکان را طی یک دهه می‌تواند بررسی کند.
 و بینالود از رشته کوه‌های مهم شمال خراسان است.

۱۳۴-

(معضومه حسینی صفاء، روش مطالعه و پژوهش در جغرافیا، صفحه‌ی ۱۱ و ۱۲)

- روش کتابخانه‌ای در تمامی پژوهش‌های علمی، مورد استفاده قرار می‌گیرد و سالنامه‌ی آماری یکی از منابع آماری اطلاعات کتابخانه‌ای است.
 جمله‌ی صورت سؤال از مثال‌های مربوط به گام پنجم (نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها) است.

۱۳۵-

(مهوری کاردران، موقعیت جغرافیایی ایران، صفحه‌ی ۱۳ و ۱۶)

- (الف) ایران در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه در جنوب منطقه‌ی معتدله نیمکره‌ی شمالی و هم‌چنین در ۴۴ تا ۶۳ درجه طول شرقی واقع شده است.
 (ب) گستردگی ایران در عرض‌های جغرافیایی منجر به تنوع آب و هوایی آن شده است.
 (ج) منظور از موقعیت نسبی هر کشور، محل قرارگیری آن، نسبت به سایر کشورها، دریاها، تنگه‌ها، خلیج‌ها، کانال‌ها، منابع اقتصادی و ... است.

۱۳۶-

(مهوری کاردران، موقعیت جغرافیایی ایران، صفحه‌ی ۱۷ و ۱۸)

- (الف) درآمدها و دلارهای ناشی از صدور و فروش نفت خام، منطقه‌ی خلیج فارس را به صورت یکی از کانون‌های ثروتمند جهان درآورده است.
 (ب) تنگه‌ی هرمز، به سبب اینکه دروازه‌ی خروجی نفت خلیج فارس است، مهم‌ترین آبراهه‌ی راهبردی جهان و یکی از گذرگاه‌های تجاری مهم جهان است.

۱۳۷-

(آزراره میرزائی، موقعیت جغرافیایی ایران، صفحه‌ی ۱۹)

- دریای عمان به واسطه‌ی مجاورت با آب‌های آزاد (اقیانوس هند) و وجود سواحل با قابلیت‌های دفاعی مناسب از نظر اقتصادی و نظامی اهمیت بسیاری برای ایران دارد.
 دریای خزر بزرگ‌ترین پهنه‌ی آبی محصور در خشکی به واسطه‌ی منابع نفت و گاز، تأمین ۹۰٪ از خاویار جهان و دسترسی به بازار مصرف ۳۰۰ میلیون نفری کشورهای آسیای میانه از موقعیت نسبی بالایی برخوردار است.

۱۳۸-

(هژبر رییمی، ناهمواری‌های ایران، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

گل‌فشان‌ها به علت خروج گاز یا بخار آب از اعماق زمین به بالا می‌آیند. اگر سه نقطه کوه جغتای در خراسان رضوی، گردنهٔ آوج در استان قزوین و قلعهٔ کوه بزمان یا خضر زنده در سیستان و بلوچستان را به یکدیگر متصل کنیم، منطقهٔ کوهستانی مرکزی تشکیل می‌شود.

۱۳۹-

(هژبر رییمی، ناهمواری‌های ایران، صفحه‌های ۲۹ تا ۳۱)

الف) بعضی از دشت‌ها بر اثر انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست به وجود آمده‌اند. مثل: دشت نهاوند در استان همدان و پاره‌ای از دشت‌ها حاصل انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین‌ها هستند؛ مثل: ماهی دشت کرمانشاه و دشت ارزن در فارس. ب) در هر دو ناحیه معادنی وجود دارد. ج) ساختمان زمین، مقاومت سنگ، عمق آب و تراکم آبرفت از مهم‌ترین علل پیدایش جلگه‌ها می‌باشند.

۱۴۰-

(میبیه مهبی، ناهمواری‌های ایران، صفحه‌های ۲۲)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ «۱»: تقریباً ۲/۵ میلیون سال اخیر را دربرمی‌گیرد.
گزینهٔ «۳»: پیدایش نهایی ناهمواری‌های ایران، مربوط به اواخر دوران سوم زمین‌شناسی (سنوزوئیک) است.
گزینهٔ «۴»: ناهمواری‌های ایران بیشتر طی دوران‌های اول تا سوم زمین‌شناسی پدید آمده است.

جامعه‌شناسی (۱)

۱۴۱-

(هژبر رییمی، کنش‌های ما، صفحه‌های ۴، ۷ و ۸)

الف) قرار گرفتن بر سر دوراهی مربوط به ویژگی ارادی بودن است.
ب) یاد گرفتن مطالب، غیرارادی است و بر اثر مرور و مطالعه، خود به خود ایجاد می‌شود ولی پاسخ دادن به سؤال، کنش ارادی وابسته به ارادهٔ کنشگر است.
ج) آیهٔ شریفه اشاره به پیامدهای کنش دارد.

۱۴۲-

(هژبر رییمی، پدیده‌های اجتماعی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

الف): به کنش اجتماعی و پیامدهای آن «پدیدهٔ اجتماعی» می‌گویند؛ مانند عبارت (الف).
ب): مربوط به کنترل اجتماعی از طریق تنبیه است.
پ): اشاره به این مفهوم دارد که پدیده‌های اجتماعی در کنار فرصت‌هایی که ایجاد می‌کنند، محدودیت‌هایی هم به وجود می‌آورند.

۱۴۳-

(آزاره میرزائی، جهان اجتماعی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) ورود پدیده‌های طبیعی به جهان اجتماعی باعث گسترش آن می‌شود.
ب) شناخت جهان ماوراءطبیعی، آرمان‌ها و ارزش‌های آدمیان را تغییر می‌دهد و کنش‌های اجتماعی آنان را دگرگون می‌سازد.
ت) زلزله یا خشکسالی پدیده‌های طبیعی هستند، که تأثیرات تعیین‌کننده‌ای در کنش‌های اجتماعی انسان‌ها دارند.

۱۴۴-

(بهرروز یببی، جهان‌های اجتماعی، صفحه‌های ۳۸)

دورکیم حرکت جوامع بشری را به دو مقطع تقسیم می‌کند. جوامع مقطع نخست را «جوامع مکانیکی» و جوامع مقطع دوم را «جوامع ارگانیکی» می‌نامد.

۱۴۵-

(معضومه حسینی صفاء، اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی، صفحه‌های ۲۷)

پول و سکه به عنوان پدیدهٔ اجتماعی خرد، بورس اوراق بهادار (ایران) به عنوان یکی از اجزای میانه و بازار ارزش‌های بین‌المللی (فارکس) به عنوان پدیده‌ای کلان مطرح است.

۱۴۶-

(معضومه حسینی صفاء، اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی، صفحه‌های ۲۹ تا ۳۱)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) باور و اعتقاد انسان‌ها نسبت به جایگاه خودشان، هنجار محسوب نمی‌شود.
ب) هر نهاد اجتماعی، شیوهٔ قابل قبول تأمین بعضی از نیازهای افراد را معین می‌سازد.
ج) تغییر برخی از نمادها و هنجارها تا زمانی که منجر به تغییر در لایه‌های عمیق نشود، موجب تغییر و تحول بنیادین جهان اجتماعی نمی‌شود.
د) تعلیم و تربیت، مربوط به لایه‌های عمیق و بنیادین جهان اجتماعی است و حذف آن مانع از تداوم جهان اجتماعی می‌شود.

۱۴۷-

(مانتره سادات شاهمراری، ترکیبی، صفحه‌های ۲۲، ۲۸ و ۳۶)

الف) تنوع معرفت و آگاهی انسان‌ها و همچنین تنوع اراده و اختیار آن‌ها، سبب پیدایش جهان‌های اجتماعی مختلف می‌شود.
ب) جهان طبیعی ← جهان اجتماعی
ج) عقاید، ارزش‌های اجتماعی و کنش‌های درونی بعد معنایی و ذهنی بیشتری دارند.

۱۴۸-

(میبیه مهبی، جهان‌های اجتماعی، صفحه‌های ۳۵)

انتقاد مطرح شده از مهم‌ترین انتقادات مردم‌شناسان بود.

۱۴۹-

(بهرروز یببی، جهان‌های اجتماعی، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

هر جهان اجتماعی، تغییرات و تحولات مختلفی را درون خود می‌پذیرد. جمعیت یک جامعه کم یا زیاد می‌شود؛ اقتصاد آن رشد یا افول می‌کند و زبان و لهجهٔ مردم دگرگون می‌شود؛ اما جهان اجتماعی هویت خود را حفظ می‌کند.
تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی باشد، از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی واحد رخ می‌دهد؛ اما تفاوت‌هایی که مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی و عناصر محوری باشد، آن را به جهان اجتماعی دیگری تبدیل می‌کند.
تفاوت‌هایی که به ارزش‌های کلان، آرمان‌ها و اعتقادات اصلی بازگردد، از نوع تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی مختلف است و تفاوت‌هایی که به حوزهٔ نمادها و هنجارها باز می‌گردد، از نوع تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف نیست؛ بلکه از نوع تفاوت‌هایی است که درون یک جهان اجتماعی پذیرفته می‌شود.

۱۵۰-

(بهرروز یببی، جهان‌های اجتماعی، صفحه‌های ۳۸)

عده‌ای از جامعه‌شناسان معتقدند همهٔ جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند و بر همین اساس مسیر یکسانی را نیز طی می‌کنند، این عده، نگاه تک خطی به تاریخ بشر دارند. در این دیدگاه، همهٔ جوامع در یک خط قرار می‌گیرند، بعضی از آنها در این مسیر واحد، پیشرفته‌ترند و بعضی در مقایسه با جوامع پیشرفته، عقب مانده‌اند و جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب‌مانده‌اند، باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند.

منطق

۱۵۱-

(ممبر طاهر کریمی، مفهوم و مصداق، صفحه ۲۴)

در یک طبقه‌بندی درست لازم است هر طبقه از مفاهیم نسبت به مفاهیم زیرمجموعه خود رابطه عموم و خصوص مطلق داشته باشند. همچنین اقسام مختلف یک مفهوم که در عرض یکدیگرند باید نسبت به یکدیگر رابطه تباین داشته باشند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در این گزینه به رابطه یک مفهوم عام و زیر مجموعه‌اش به درستی اشاره شده ولی در خصوص رابطه میان اقسام یک مفهوم به اشتباه رابطه عموم و خصوص من وجه ذکر شده است.

گزینه «۲»: در این گزینه هیچ یک از روابط چهارگانه در خصوص مفاهیم مذکور به درستی مطرح نشده‌اند.

گزینه «۳»: در این گزینه نیز به اشتباه به دو رابطه من وجه و عموم و خصوص مطلق اشاره شده است. چرا که اگر مفهوم عام رابطه من وجه نسبت به زیرمجموعه خود داشته باشد عمومیت خود را از دست خواهد داد و مفاهیم قسم نیز نمی‌توانند به نحو عام و خاص مطلق لحاظ شوند چرا که در صورت وجود رابطه عام و خاص مطلق میان آن‌ها، مقسم خواهند بود نه قسیم یکدیگر.

۱۵۲-

(سررادر دکامی، منطق، ترازی اندیشه، صفحه ۴)

انسان‌ها قواعد منطقی را کشف می‌کنند و نه ابداع و اختراع.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: به کار بردن قواعد، عملی عقلی و حاصل عقل است.

گزینه «۲»: انسان‌ها به صورت طبیعی می‌اندیشند و این ربطی به تدریجی بودن ندارد. قواعد منطقی کشف شده‌اند و نه ابداع.

گزینه «۳»: «به وجود آورده‌اند» معادل ابداع است؛ در حالی که قواعد منطق را ابداع نکرده‌اند.

۱۵۳-

(سیرممبر رضا آزرکسب، مفهوم و مصداق، صفحه ۲۰ و ۲۱)

بهروز اسم خاص، پرغال نام کشور و کارون نام رود است و همه جزئی هستند و فقط دیوار کلی است.

توضیح نکات درسی:

اسم‌های خاص، مفاهیمی جزئی به شمار می‌آیند.

مفاهیم فرضی مانند سیمرغ، مفاهیمی کلی به شمار می‌آیند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «مفهوم»، «کلاس» و «زبان» کلی هستند و «آن کتاب» جزئی است.

گزینه «۲»: «انسان» و «نارگیل» کلی و «شیرکوه» و «سعدی» جزئی هستند.

گزینه «۳»: «نانوا» و «سیمرغ» کلی و «کاشان» و «این درخت» جزئی هستند.

۱۵۴-

(سیرممبر رضا آزرکسب، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۰ و ۳۱)

اسب تعریف مفهومی شده است، زیرا نخست به مشابهتش با سایر اشیاء (حیوان بودن) اشاره شده است، سپس وجه تفاوت آن (شیهه‌کشندگی) بیان شده است.

توضیح نکات درسی:

تفاوت تعریف لغوی و مفهومی در این است که عبارت تعریف‌کننده در تعریف لغوی، لفظ تعریف‌شونده را تعریف می‌کند، اما در تعریف مفهومی به لفظ تعریف‌شونده توجه نمی‌شود بلکه مفهوم آن تعریف می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: اهریمن به کمک کلمه قرآنی «شیطان» که کلمه‌ای آشناتر است، تعریف لغوی شده است.

گزینه «۲»: تعریف لغوی کلمه عربی «طیب» به وسیله کلمه یزشک صورت گرفته است.

گزینه «۳»: سبوس تعریف لغوی شده است، زیرا برای بیان معنای آن از کلمات آشنای پوست گندم و جو استفاده شده است.

۱۵۵-

(میر شمس آباری حسینی، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۴ و ۳۵)

از شروط تعریف صحیح این است که دو مفهوم (که یکی در تعریف دیگری می‌آید) جامع و مانع باشند، و این قضیه با متساوی بودن مصادیق دو مفهوم حاصل می‌شود.

۱۵۶-

(سیرممدطفی موسویان، لفظ و معنا، صفحه ۱۴ و ۱۵)

منظور از (سر)، موی سر است که بخشی از این اندام را تشکیل می‌دهد. بنابراین دلالت مطابقی در این جمله وجود ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: منظور، یکی از اعضای بدن (بازیکن) است.

گزینه «۲»: منظور (سری) موتورسواران است.

گزینه «۳»: منظور از (روستا)، اهل روستاست که بخشی از روستا نیستند بلکه لازمه معنای روستا است.

۱۵۷-

(سیرممدطفی موسویان، لفظ و معنا، صفحه ۱۳ و ۱۴)

در همه گزینه‌ها واژه‌ای وجود دارد که مشترک معنای لفظی است، اما در گزینه «۴» قرینه‌ای وجود دارد که مشخص می‌کند کدام معنا از ساعت مورد نظر است اما در گزینه‌های دیگر هیچ قرینه‌ای وجود ندارد و امکان دارد شنونده معنای درست را برداشت نکند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: (ساعت) در این گزینه هم ممکن است به معنای ابزاری باشد که باید مکان آن را تنظیم کرد هم می‌تواند به معنای ساعتی باشد که با دقیقه و ثانیه فرق دارد و باید زمان آن تنظیم شود.

گزینه «۲»: (سیر) در این گزینه دو معنا ممکن است داشته باشد: اول اینکه آن رفیق پس از خوردن غذا سیر شده است و دوم اینکه منظور گوینده این است که (یک دل سیر به رفیقم نگاه کردم).

گزینه «۳»: (شیرین) ممکن است یکی از این دو معنا را داشته باشد: اول معشوقه فرهاد و دوم خوابی که شیرین و خوش بوده است.

۱۵۸-

(سعیر حسن زاره، مفهوم و مصداق، صفحه ۲۲ و ۲۳)

درخت کاج و درخت سیب هیچ مصداق مشترکی ندارند، لذا نسبت بین مصادیق آنها تباین است. ممکن است لفظ درخت این گمان را به ذهن بیاورد که نسبت آنها عموم و خصوص من وجه است، ولی باید دقت کرد که سؤال نسبت بین مصادیق را خواسته است و درخت سیب و درخت کاج هیچ مصداق مشترکی ندارند.

هر مربع، چهارضلعی است ولی برخی از چهارضلعی‌ها مربع نیستند (مانند لوزی)، بنابراین نسبت بین آن‌ها عموم و خصوص مطلق است و مربع خاص.

سمنان یکی از استان‌های ایران است و هر سمنانی ایرانی است. اما بعضی از ایرانی‌ها سمنانی نیستند، بنابراین نسبت بین ایرانی و سمنانی عموم و خصوص مطلق است. برخی از اشیاء شیرین، سفید هستند مانند قند و شکر، اما برخی از اشیاء شیرین، سفید نیستند مانند خرما، همچنین برخی از اشیاء سفید، شیرین نیستند مانند کاغذ.

بنابراین نسبت مصادیق شیرین و سفید، عموم و خصوص من وجه است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در این گزینه، فقط نسبت بین درخت کاج و درخت سیب اشتباه بیان شده است.

گزینه «۲»: در این گزینه، همه نسبت‌ها اشتباه بیان شده است.

گزینه «۳»: در این گزینه، فقط نسبت بین درخت سیب و درخت کاج درست بیان شده است.

۱۵۹-

(سررادر دکامی، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۷)

در عبارت «ارسطو منطق دان است»، به منطق دانی وی حکم شده است، پس تصدیق است.
تشریح گزینه‌های دیگر:
 در موارد اول، سوم و چهارم، تا به صورت قضیه حکم نشود، تصدیقی در کار نیست، حتی اگر از عباراتی مانند «انتساب و حکم» استفاده شود.

۱۶۰-

(سعید حسن زاره، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۰ و ۳۱)

در تعریف مفهومی با دسته‌بندی ویژگی‌های یک مفهوم به ویژگی‌های مشترک با سایر مفاهیم مشابه (امر عام) و ویژگی خاص آن (امر خاص، ویژگی منحصر به فرد) به تعریف می‌پردازیم، تعریف را با مفهوم عام آغاز می‌کنیم و سپس مفهوم خاص‌تر را بیان می‌کنیم. در گزینه «۲» همین اتفاق افتاده است. درخت بودن ویژگی مشترک درخت بر تقال با بقیه درخت‌ها است، اما از تیره مرکبات، ویژه مناطق جنوب و کروی، شیرین، سرشار از ویتامین ث، آبدار و پوست نارنجی میوه آن اختصاص به درخت پرتقال دارد. تعریف ارائه شده در این گزینه، فقط تعریف مفهومی است و شامل سایر اقسام تعاریف نمی‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در این گزینه، علاوه بر تعریف مفهومی از تعریف لفظی نیز استفاده شده است. شجر معادل عربی درخت است.

گزینه «۳»: در این گزینه نیز علاوه بر تعریف مفهومی (آنچه در آن نویسند) تعریف لفظی نیز بیان شده است.

گزینه «۴»: در این گزینه اصلاً تعریف مفهومی ارائه نشده است. بلکه مصادیق و مترادف‌های دوستی بیان شده است.

منطق (شاهد «گواه»)

۱۶۱-

(کتاب جامع، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۷ کتاب درسی)

«کوه سیلان آتشفشانی است»، یک تصدیق است، زیرا در آن حکم وجود دارد. «حرف غیرمنطقی» تصور است، زیرا به ارتباط آن با سایر امور کاری نداشته و تنها همان تصور را به ذهن آورده است. «تصدیق‌های معلوم» نیز تصور است، زیرا در آن حکم و قضاوت وجود ندارد و در آنها اوصافی را به چیزی نسبت نداده‌اند. «بلیط الکترونیکی به صرفه است»، تصدیق است، زیرا در آن حکم وجود دارد.

۱۶۲-

(کتاب جامع، مفهوم و مصداق، صفحه ۲۱ کتاب درسی)

به‌جز اسامی خاص و مفاهیمی که با صفات اشاره این و آن مشخص شده‌اند، تمامی مفاهیم کلی هستند؛ مانند جوراب.

۱۶۳-

(کتاب جامع، لفظ و معنا، صفحه ۱۳ تا ۱۷ کتاب درسی)

به‌طور کلی هر خطا در اندیشه، می‌تواند ناشی از یکی از انواع مغالطات باشد. در اینجا استفاده از «عبارات دو پهلوی» صحیح است. در عبارت «خانم پزشکی دیروز به عیادت بیماران آمد» مغالطه ناشی از «شیوه نگارشی کلمات» است. خانه در عبارت «خانه را دزد برد»، «دلالالت التزامی» و در عبارت «خانه خریدم»، «دلالالت مطابقی» دارد.

۱۶۴-

(کتاب جامع، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۴ و ۳۵ کتاب درسی)

در تعریف باید از واژه‌های آشنا برای شنونده که «روشن‌تر» و شناخته‌شده‌تر است استفاده شود. استفاده از تارمی در تعریف زده شرط «واضح بودن» را ندارد و تعریف دانشگاه به مرکزی که مدرک علمی اعطا می‌کند «مانع» نیست؛ زیرا شامل هر مرکزی که مدرک علمی اعطا می‌کند، می‌شود و در ضمن همه خصوصیات دانشگاه در تعریف گنجانده نشده است، پس «جامع» هم نیست.

۱۶۵-

(کتاب جامع، مفهوم و مصداق، صفحه ۲۱ کتاب درسی)

مفهوم کلی می‌تواند هیچ مصداق خارجی نداشته باشد و همه مصادیق آن فرضی و ذهنی باشد.

۱۶۶-

(کتاب جامع، مفهوم و مصداق، صفحه ۲۲ و ۲۳ کتاب درسی)

بین دو مفهوم «فاعل و مرفوع» رابطه عموم و خصوص مطلق برقرار است: هر فاعلی مرفوع است، اما برخی مرفوع‌ها فاعل هستند - بین مفاهیم «اتاق و خانه» رابطه تباین برقرار است.

۱۶۷-

(کتاب جامع، لفظ و معنا، صفحه ۱۳ و ۱۴ کتاب درسی)

گزینه «۱» به بیان «مغالطه بار ارزشی» کلمات می‌پردازد و گزینه «۲» نادرست است چون تعریف هیچ‌یک از انواع مغالطه نیست و به بیان «مغالطه مشترک لفظی» نپرداخته است. در گزینه «۴»، اینکه چند لفظ که دارای معانی متعدد هستند بخواهد مغالطه اشتراک لفظی باشد، نادرست است.

۱۶۸-

(کتاب جامع، مفهوم و مصداق، صفحه ۲۰ و ۲۱ کتاب درسی)

حضرت هود به‌منزله مصداق مفهوم پیامبر است. این میز، مفهومی جزئی است. مفهوم جزئی، مفهومی است که مصداق آن کاملاً مشخص است و قابلیت انطباق بر بیش از یک مورد را ندارد. از میان مفاهیم آمده در سؤال، مفهوم فیلسوف یک مفهوم کلی است.

۱۶۹-

(کتاب جامع، مفهوم و مصداق، صفحه ۲۲ و ۲۳ کتاب درسی)

رابطه مفاهیم «ابر و باران، راننده و ماهر، انسان و متفکر» به‌ترتیب، تباین، عموم و خصوص من‌وجه و تساوی است.

۱۷۰-

(کتاب جامع، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۰ و ۳۱ کتاب درسی)

اگر در تعریف، از لغات و اصطلاحات مترادف و آشنا برای شنونده استفاده شود به آن «تعریف لفظی» می‌گویند، مانند: تعریف فردوس به باغ و بستان.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌های «۱» و «۲»: تعریف مرکبات به پرتقال و نارنگی و لیمو ... تعریف از طریق ذکر مصادیق است.